



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Nic. Clenardi Epistolarvm Libri Dvo**

**Clénard, Nicolas**

**Antwerpen, 1566**

Reverendiss. Domino D. Ioanni Parvo Episcopo Divi Iacobi In Promontorio  
Viridi, Nicolavs Clenardvs, S. P. D.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70781)

rurgo, quàm medicis reliquis: inde concedam Malacam, inde Garnatam. Si mihi manent salua mea præmia, empto aliquo tolerabili Magistro veniam ad Principem, & inde in patriam. Sin abiicior, dispiciam quod vitæ institutum sequi debeam.

EX captiuo quodam quem redemi debentur mihi C. ducati, estque ea pecunia apud Comitem de Linarès. Mitto chartam subscriptam meo nomine, si fortè me absente possit ea recuperari pecunia. Facietis quitanciam, vt videbitur.

SI Princeps Henricus fuerit in mora, oro D. T. vt ad me mittenda cures Garnatam LX. millia: non enim licet redire, nisi plus habeam nummorum. Mitto etiam in hunc vsum papyrum mea manu notatam, inscribes, vt placet, *Ego Nicolaus &c.* Bene vale, Reuerendissime domine, cum tota familia, & amicis omnibus. Orate Deum pro me. Azilæ XVIII. Septembris.

DOMINE Episcope, facilè credo moram futuram in aula, quare D. T. oro, vt quamprimùm ad me mittendam cures pecuniam. A Principe accepturus sum centum millia, etiam si abiicior, & præterea adhuc ultra trecentos ducatos oportet me recipere nomine redemptionis captiuorum. Garnatæ expectabo responsum. Puto proximo biennio non moriemur fame. Interim fortè aderit finis laborum, aut aliqua conditio melior.

REVERENDISS. DOMINO D. IOANNI  
PARVO EPISCOPO DIVI IACOBI  
IN PROMONTORIO VIRIDI,  
NICOLAUS CLENARDVS,  
DVS, S. P. D.

SALVE Reuerendissime domine. Epistolam misisti gratam, quòd legibilem præter solitum: molestam, quòd breuem etiam contra tuum morem. Si me amas scribe prolixè, siue permansurus sis in Lusitania, siue  
O iturus

iturus ad oues. Quanquam nescio qui debeã intelligere verba quæ adiecisti ad calcem epistolæ. sic scribis: *Cum hinc adfueris, proficiscar ad Episcopatum meum.* Non est dam-  
 nandum si ego in epistolis meis ludam, aliquo enim re-  
 medio opus est ad abstergendum molestias huius fer-  
 mæ triennij. Dominatio tua nec ea est ætate, vt velit io-  
 cari, nec Sophistam possis agere, qui ante multos an-  
 nos fueris Antisophista. Quid est ergo, cum hinc adfueris?  
 Si valet adhuc quod didici ex Hangeſt, sensus est me  
 venturum in Lusitaniam, & D. T. ituram ad suum gre- 10  
 gem, quæ est copulatiua, ex duabus Categoricalis falsis,  
 vt arbitror. Sin cõditionalem intelligi velis, & me putes  
 isthuc non venturum, non continuò dominatio tua de-  
 bet omittere nauigationem. Tamen tantum te amo,  
 2) charissime domine, vt si mea præsentia te queat extru- 15  
 3) dere ad oues, libenter istuc excurrerem, & ea gratia  
 ducentas leucas proficiscerer. Sine me dicere quod  
 fortè sæpius dixi. Vtinam nunquam factus esses Episco-  
 pus, aut pergeres ad Episcopatum. Infecta fieri non  
 possunt, quæ facta sunt. Nemo tibi istic auctor erit vt 20  
 nauiges. Quid restat? nisi vt renuncies Episcopatu, &  
 finas alios mori cum ea sarcina. Reuerendissime domi-  
 ne, vtere sapientia tua ista ætate: & ignosce quòd ista  
 nimio scribam amore.

DE sexaginta millibus habeo tibi gratiam; in præ- 25  
 sentia nummis careo, nec possum satisfacere. Aliquid  
 mihi debet Vasæus, oro vt sis contentus, donec ei com-  
 modum sit soluere. Reliquum curabo reddi quando  
 fuero ditior. Est apud Vasæum mea parua supellex, si  
 inde quippiam vel è libris vel vestibibus fuerit, quòd 30  
 emptorem inueniat, facio Dominationi tuæ potesta-  
 tem vendendi vt velis, in præsentia nõ possum amplius:  
 nisi lacrymari quòd sic me tractauit Lusitania.

EGO post paucos dies, Deo propitio, reuertar in  
 Africam, paucis munitus viatico, nisi benignitas D. 35  
 Marchionis adfuerit. Familiam omnem ablego. Guliel-  
 mum iam dimisi, qui istuc cum meis venit literis, vt  
 alius

alius quibus conductitius, non ut Clenardi minister. Gonsaluum vel remittam in Lusitaniam, si velit, aut dispiciam ei Garnatæ locum ubi uiuat, & alium habeat dominum. Nigrinum vendam, ut aliquanto plus habeam viatici. In profectioe me geram aliorum hominum more, qui ipsi sibi sunt ministri, aut frusto panis, ut commodum fuerit, occurrentium utar opera.

PRAECEPTOR sum filij Imperatoris, sic ut meus Nigrinus multis diebus à me salutatus est Archiepiscopus Toletanus. Itaq; ut ipse non interrumpit somnum ob reditus Toletanos, sic nec ego impediatur illo titulo, quin abeam in Africam. Iam video Reuerendissime domine, me non omnino sine fructu fuisse Ludimagistrum Braccaræ. Tot illic creauit Episcopos & Cardinales, æquum erat, ut ego quoq; iocularius fierem Cardinalis, & Magister Principis Hispaniæ.

VALEDICO omnibus amicis Lusitanis. Statim ut fuero Fesæ, reddam te de rebus meis certiore. Ora pro me. Bene vale Reuerendissime domine, cum uniuersa familia. Garnatæ Calendis Septembris.

EPISTOLAM curabis reddendam Principi.

IAM semel atque iterum me dehortaris à bello Antimachometico, scilicet quod nec rationibus nec miraculis moueantur. Quod si bonum in Lusitania creditur argumentum, cessare debebant omnes Apostoli in Iudæa, cur enim conuertere conabantur, quos Christus ipse nec ratione nec miraculo commouit? Reuerende domine, sæpe peccamus, sæpe monemur, & aliquando vix tandem plerumque respiscimus. Et tamen ego illuc disputaturus non iueram, sed clam rimaturus eorum mysteria, ut re communicata cum doctis Theologis, illuc redirem de Religione cum eis communicaturus. Nunc an tertio recurram nescio. Stat enim sententia, omnia pati, ut sciam quibus stet illa superstitio. Scripseram nuper me bonos viros pulsaturum, ut me iuuarent, ac te futurum inter primos. Iam venio atque oro, ut me precibus tuis Deo comendes: idemq; apud

amicos efficias, qui nos amant. Nunquam minus de pecunia fui sollicitus, quam in præsentia; forsitan in causa est quòd paucas habeam. Nec me casus iste Lusitanicus sic mordet, nisi quòd exclusit à patria, quòd licuisset ante hoc exortum bellù proficisci, nisi vana spe fuisset deceptus. Saluto D. Doctorem Ruy Lopez. Quando scripseris ad Don Martinum, salutabis eum meo nomine. Iterum vale.

CAROLO CAESARI SEMPER AVGVSTO,  
NICOLAVS CLENARDVS GLORIOSOS DE POPVLO MACHOMETICO PRECATVR  
TRIUMPHOS.

**S**OLENNE est omnibus, felicissime Cæsar, quotquot literis Maiestatem tuam appellant, multis verbis decurrere in laudum tuarum præconia, adeoque impudenter interdum atroces quasdam virtutes tibi affingere, vt ipse nō dubitem, quin scriptoris stultitiam condemnes & rideas. Quod quidem institutum quando veterē gentilitatem sapit, & nequiquam apud Christianum Principem locum habere debet, qui nō in hominum opinionibus & perituris chartis immortalitatem repositam arbitratur, sed eam spectat immortalitatem, cuius fundamenta sunt penes bene actæ vitæ conscientiam, penitus ab isto vulgato officio calamum cohibebo, & quæ postulata me edere coëgit necessitas, omnibus ambitionum remotis ambagibus, simplici oratione proferam, ante omnia suppliciter te rogans, vt me patienter pro tua natiua bonitate audias, & audaciam clementer ignoscas.

CVM ante decem annos Louanij tractarem studia Theologica, & nactus otij copiam, Græcas Hebræasq; degustassem literas, sic vt eas publicè profiterer, incelsus sit cupido discendæ etiam linguæ Arabicæ, quod in Iudeorum commentariis animaduertissem ipsam affinem esse